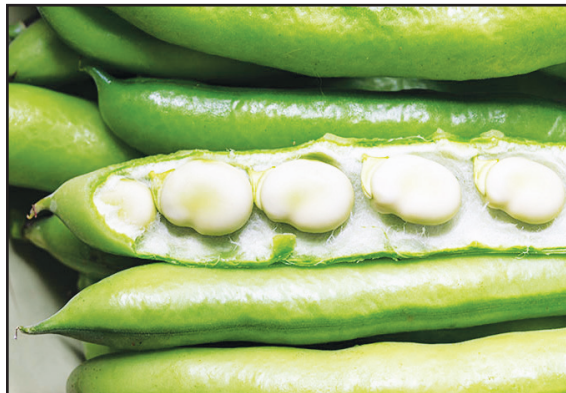

هر شماره معرفی یک موضوع در حوزه سلامت از جنبه‌های مختلف این شماره: فایس

سلامت

بیماری فایس یا باقلاچیست و چگونه درمان می‌شود؟

فایس نوعی بیماری ارثی است که در نتیجه کمبود آنزیمی در بدن به نام گلوکز-۶-فسفات دهیدروژناز ایجاد می‌شود. سایت آزمایشگاه پارسه می‌نویسد: این آنزیم از گلبول‌های قرمز خون در مقابل مواد مضر محافظت می‌کند.

بسیاری از افراد دارای کمبود گلوکز-۶-فسفات دهیدروژناز (G6PD) علائمی ندارند. هرچند گاهی اوقات این شرایط می‌تواند باعث ایجاد مشکلات جدی از قبیل کم خونی شدید در بزرگسالان و یا زردی شدید در نوزادان شود.

بنابراین توصیه می‌شود این افراد از مصرف برخی مواد غذایی و داروها خودداری کنند.

بیماری فایس در آقایان بیشتر دیده می‌شود. این بیماری در مناطقی مثل خاورمیانه، جنوب شرق آسیا، صحرای آفریقا و مناطق مدیترانه‌ای شیوع بیشتری دارد.

انواع بیماری فایس

بر اساس میزان فعالیت آنزیم G6PD در بدن، این بیماری به پنج نوع تقسیم شده است:

نوع یک: فعالیت آنزیم G6PD کمتر از ۱۰٪ به همراه کم خونی همولیتیک

نوع دو: فعالیت آنزیم G6PD حدود ۱۰٪ یا کمتر بوده و فقط در صورتی که در بدن در معرض برخی مواد خاص قرار بگیرد گلبول‌های قرمز تخریب خواهند شد.

نوع سه: فعالیت آنزیم G6PD، بین ۱۰٪ الی ۶۰٪ بوده و علائم فقط در صورت عفونت ظاهر می‌شوند.

نوع چهار: فعالیت آنزیم G6PD بیشتر از ۶۰٪ به همراه علائم خفیف نوع پنج: فعالیت آنزیم G6PD در مقایسه با افراد عادی بیشتر است. در این صورت افراد بدون علامت بوده و معمولاً از شرایط خود آگاهی ندارند.

علائم و نشانه‌های بیماری فایس

همانطور که گفتیم آنزیم گلوکز-۶-فسفات دهیدروژناز مسئولیت حفاظت از گلبول‌های قرمز خون را به عهده دارد. در صورت کمبود آن وقتی بدن در معرض برخی مواد از جمله باقلا قرار می‌گیرد، گلبول‌های قرمز شروع به تجزیه شدن کرده و بدن نمی‌تواند این گلبول‌های قرمز از دست رفته را به همان سرعت جایگزین کند، در نتیجه کم‌خونی ایجاد می‌شود.

به این نوع کم خونی، کم خونی همولیتیک گفته می‌شود که با علائم زیر همراه است:

رنگ پریدگی
زردی پوست و چشم‌ها
ادرار تیره رنگ

تب
ضعف
سرگیجه
گیجی

بزرگ شدن کبد و طحال
افزایش سرعت ضربان قلب
تنگی نفس

علت بیماری فایس

بیماری فایس یا همان کمبود آنزیم G6PD در نتیجه جهش ژنتیکی در ژن این آنزیم که روی کروموزوم X یا همان کروموزوم جنسی قرار دارد ایجاد می‌شود.

مردان یک کروموزوم X و زنان دو کروموزوم X دارند. همین عامل باعث می‌شود آقایان بیشتر به این بیماری مبتلا شوند.

خانم‌ها با داشتن دو نسخه از ژن حتی در صورت وجود جهش در یکی از کروموزوم‌ها دچار بیماری نخواهند شد مگر اینکه به صورت نادر هر دو کروموزومشان دارای جهش باشد.

این جهش ژنتیکی از پدر و مادر به فرزندان به ارث می‌رسد.

روش های تشخیص فایس و مراجعه به پزشک

برای تشخیص بیماری فایس پزشک ابتدا شرح حال کاملی از سابقه خانوادگی ابتلا به این بیماری، مصرف داروها و مواد غذایی و عفونت اخیر در مورد ما می‌گیرد.

تشخیص قطعی با انجام آزمایش خون و بررسی سطح آنزیم G6PD در خون انجام می‌شود.

همچنین پزشک می‌تواند با انجام آزمایش خون از وضعیت کم خونی و گلبول‌های قرمز و سطح بیلی روبین خون مطلع شود.

روش های درمان فایس

درمان اصلی فایس شامل حذف موادی است که باعث به وجود آمدن علائم می‌شود.

پزشک معالج با توجه به شرایط برای درمان ما تصمیم می‌گیرد. در صورتی که عفونت باعث ایجاد بیماری شده باشد، درمان عفونت زمینه‌ای توصیه می‌شود. همچنین گاهی اوقات مصرف داروها یا مواد غذایی باعث بروز کم خونی می‌شوند که باید مصرف آن‌ها قطع شود.

در صورتی که کمبود G6PD کم خونی همولیتیک شدیدی ایجاد کرده باشد، ممکن است درمان تهاجمی‌تر شامل بستری در بیمارستان و اکسیژن درمانی و تزریق خون نیاز باشد.

در نوزادانی که دچار زردی شده باشند بنا بر صلاح دید پزشک نوردزمانی (فتوترابی) تجویز می‌شود.

تغذیه بیماران فایس

طبق تحقیقات انجام شده باقلا تنها ماده غذایی است که می‌تواند در افراد دارای کمبود آنزیم G6PD کم خونی ایجاد کند. هر چند همه افراد دچار کمبود این آنزیم بعد از خوردن باقلا دچار علائم نمی‌شوند.

بنابراین بهتر است در مورد رژیم غذایی خود با پزشک مشورت کنیم و مطابق نظر ایشان عمل کنیم.

افراد دارای فایس می‌توانند مانند سایر افراد رژیم غذایی و سبک زندگی عادی داشته باشند.

مصرف برخی داروها ممکن است باعث ایجاد بحران آنمی در افراد مبتلا به فایس شوند. قبل از مصرف هر دارویی باید با پزشک معالج یا دکتر داروساز مشورت کنیم. بعضی از شایع‌ترین داروها شامل موارد زیر است:

استامینوفن
آسپیرین
دیفن هیدرامین
کلروکین
کلشی سین
دیکلوفناک

روش‌های پیشگیری از بیماری فایس

با توجه به این که فایس یک بیماری ژنتیکی است راهی برای پیشگیری از ابتلا به آن وجود ندارد. ما می‌توانیم در صورت داشتن سابقه خانوادگی فایس با مراجعه به پزشک و انجام آزمایش ژنتیک از ابتلا خود به این بیماری آگاه شویم.

فایس در کودکان

بیشترین شیوع بحران کم خونی همولیتیک در سنین ۱ تا ۳ سالگی است. به عنوان مثال می‌تواند خودش را به صورت افزایش سطح بیلی روبین خون (زردی) در نوزادان تازه متولد شده نشان دهد.

فایس در کودکان خودش را ابتدا با تغییرات رفتاری مثل تحریک پذیری یا گوشه گیری، افزایش مختصر دمای بدن، اسهال و استفراغ و درد شکم نشان دهد.

در عرض ۶ الی ۲۴ ساعت رنگ ادرار تیره شده و در نهایت افزایش سرعت ضربان قلب و زردی بروز پیدا می‌کنند.

کودکان دارای فایس تا زمانی که در معرض موارد محرک بیماری قرار نگیرند، می‌توانند زندگی نرمال داشته باشند.

در اینجا برخی توصیه‌هایی که دانستن آن‌ها برای والدین کودکان مبتلا به فایس واجب است بیان می‌کنیم:

کودک را از لحاظ وجود علائم کم خونی و زردی بررسی کنیم. در صورت بروز هر گونه علائمی به پزشک مراجعه کنیم.

داروها و قرص‌ها را از دسترس کودکان دور کنیم.

باقلا را از رژیم غذایی کودکمان حذف کنیم.

علائم بیماری فایس

بیماری فایس بیماری خونی است که از طریق مصرف باقلا و برخی داروها به وجود می‌آید که فقط از طریق آزمایش خون قابل تشخیص است.

سایت آزمایشگاه نوبل می‌نویسد: بیماری فایس یک بیماری خونی و ارثی است که به دلیل نقص یا کمبود یک آنزیم در گلبول‌های قرمز به وجود می‌آید. این بیماری بدنبال مصرف باقلا (سبز و خام و یا فریز شده)، برخی داروها و یا ابتلا به بعضی از عفونت‌ها در بدن ظاهر می‌شود. همچنین شیر مادر باعث انتقال این بیماری به کودکان زیر یک سال می‌شود. البته بیماری فایس اغلب در پسران زیر ۵ سال مشاهده می‌شود.

بیماری فایس در نواحی شمالی و جنوبی ایران (سواحل دریا) بیشتر رواج دارد. این بیماری در اثر کمبود آنزیم گلوکز ۶ فسفات دهیدروژناز گلبول قرمز ایجاد می‌شود که شایع‌ترین نقص آنزیمی در دنیا است و منجر به ایجاد طیف وسیعی از بیماریهای نظیر کم خونی همولیتیک حاد، زردی نوزادی و همولیز مزمن گلبول‌های قرمز خون می‌شود. این آنزیم نقش مهمی در احیای اکسیدان‌های تولید شده در گلبول‌های قرمز ایفا می‌کند. بنابراین زمانی که کودک دچار کمبود این آنزیم مهم در بدن شود و در معرض اکسیدان قرار گیرد، مبتلا به همولیز و در اصطلاح بیماری فایس می‌شود.

علائم بیماری فایس

کودکان با مصرف برخی داروها و یا باقلا به هر شکل و یا ابتلا به برخی عفونت‌ها، ۲۴ تا ۴۸ ساعت ممکن است علائم زیر را تجربه کنند:

تقوع، استفراغ
تب

زرد شدن سفیدی چشم

دل درد

کم شدن ادرار و تیره شدن رنگ ادرار

رنگ پریدگی و زرد شدن پوست

روش تشخیص بیماری فایس

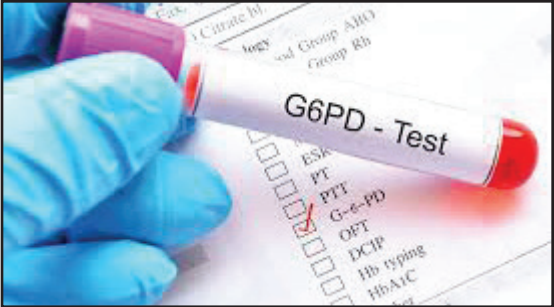
بیماری فایس را می‌توان تنها از طریق آزمایش خون تشخیص داد.

درمان فایس

این بیماری درمان قطعی برای ژن عامل ندارد و تنها پیشگیری از تخریب گلبول‌های قرمز و پرهیز از مواجهه با مواد اکسیدان، اقدام موثر می‌باشد. در صورت مشاهده علائم ذکر شده باید هر چه سریعتر به پزشک مراجعه نمود. تجویز سرم به مقدار کافی و در برخی موارد تزریق خون، تنها راه درمان فایس می‌باشد.

دلیل منع مصرف باقلا برای برخی افراد

باقلا از جمله مواد اکسیدان است. مواد اکسیدان باعث می‌شود گلبول‌های قرمز فایسی‌ها از بین بروند و پاره شوند این بیماری می‌تواند گاهی با بوییدن گل و گرده‌های باقلا و عبور از کنار مزارع باقلا بروز نماید. باقلا از جمله مواد غذایی اکسیدانی است که دارای

موادی به نام «ویسین» یا «کوویسین» است که در مجرای گوارش و طی فرآیندهای شیمیایی عمل هضم، به «دی ویسین» و «ایزور آمیل» تبدیل می‌شوند. همولیز گلبول‌های قرمز در بیماران مبتلا به فایس، موجب بروز یک نوع کم خونی به نام کم خونی همولیتیک می‌گردد. این مواد در باقلا از اکسیدان‌های قوی به شمار می‌روند و به محض تماس با غشای گلبول قرمز در افرادی که کمبود آنزیم گلوکز ۶ فسفات دهیدروژناز را دارند، گلبول‌های قرمز را از بین می‌برد و شخص به فایس مبتلا می‌شود. در برخی موارد بیماری فایس، عوارض خیلی شدید و مهلکی ایجاد می‌کند که افراد از خوردن باقلائی تازه به شدت هراس پیدا می‌کنند. علاوه بر این، فایس با بوییدن گل و گرده‌های باقلا نیز به وجود می‌آید. برخی داروها نیز مانند باقلا، فرد را مبتلا به فایس می‌کند، مانند آسپیرین با دوز بالا، داروهای ضد مالاریا، برخی آنتی بیوتیک‌ها، نفتالین، حنا و عوامل عفونی که توانایی تخریب گلبول‌های قرمز را دارند.

بیماران فایسی از مصرف چه مواد و داروهایی باید اجتناب کنند؟

باقلا

آسپیرین (آ.اس.آ.)

سولفاستامید ها

ویتامین k

کورتیکواستروئید

حنا و سدر

نیتروفورانتوئین، فوراوایدون، نیتروفورازون، آسکوربیک اسید، کلرامفنیکل، کلروکین، متیلن بلو، نالیدیکسیک اسید، فنازوپریدین، پرونیسید و استامینوفن با دوز بالا

فنتالین و حشره‌کش‌ها یکی از راه‌های جلوگیری از بروز بیماری فایس، دو لپه کردن باقلا و جوشانیدن آن است که باید در آخر، آب جوشیده را دور بریزید. همچنین پخت باقلا همراه با روغن و ادویه‌های گرم مانند گلپر، دارچین، آویشن، میخک و فلفل، عوارض احتمالی این بیماری را کاهش می‌دهد. البته باید توجه داشت که اغلب بیماران فایسی در حالت عادی، هیچ علائمی از بیماری ندارند و تنها در صورت مصرف باقلا و یا برخی داروها، دچار عوارض می‌شوند.

ا علامتی که به شما می‌گه در رابطه سالمی هستید

وقتی ناراحت هستید سکوت نمی‌کنید و ناراحتی تون رو ابراز میکنید

از نشون دادن خود واقعی تون نمی‌ترسید

کنار هم احساس امنیت دارید

برای هم وقت می‌ذارید

حدومرزهای سالمی بین شما برقراره

همدیگه رو برای رسیدن به اهداف تون تشویق می‌کنید

به هم اعتماد کامل دارید

آینده رو کنار هم تصور می‌کنید

به هم احترام می‌ذارید

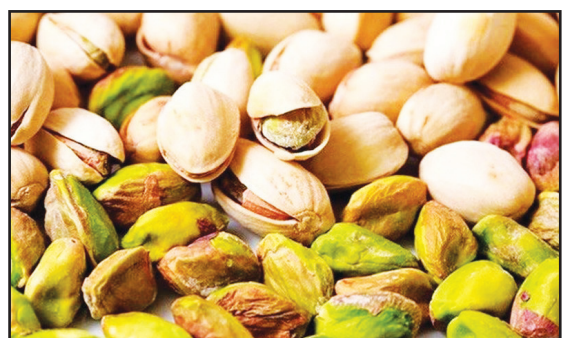
کشش عاطفی و فیزیکی خوبی بین تون برقراره

فرماندهی انتظامی استان فارس
معاونت فرهنگی و اجتماعی

مرکز مشاوره و معافیت فرهنگی و اجتماعی فرماندهی انتظامی استان فارس

آدرس: پل حر-روبروی کلاتری ۱۱ زند
۰۷۱۳۲۲۲۷۰۰۶

مبتلایان فایس مراقب باشند

مدیرکل فرآورده‌های غذایی و آشامیدنی سازمان غذا و دارو اعلام کرد: بررسی‌های اولیه نشان می‌دهد که برخی سودجویان به دلیل تفاوت قیمت قابل‌توجه میان باقلا و خلال پسته اقدام به جایگزینی خلال باقلا به جای خلال پسته می‌کنند.

به گزارش گروه اجتماعی خبرگزاری تسنیم، عبدالعظیم بهفر نسبت به احتمال جایگزینی خلال باقلا به جای خلال پسته در برخی محصولات هشدار داد و اعلام کرد که گزارش‌هایی درباره تقلب در برخی محصولات غذایی دریافت شده و بررسی‌های اولیه نشان می‌دهد که برخی سودجویان به دلیل تفاوت قیمت قابل‌توجه میان باقلا و خلال پسته اقدام به این کار کرده‌اند.

وی اظهار کرد: این اقدام علاوه بر فریب مصرف‌کنندگان، می‌تواند برای برخی افراد، به‌ویژه مبتلایان به فایس، خطرآفرین باشد. فایس یک بیماری حساسیتی است که مصرف باقلا و ترکیبات مشابه آن می‌تواند باعث کم‌خونی همولیتیک در افراد مستعد شود؛ به همین دلیل بیماران مبتلا باید در مصرف محصولاتی که دارای خلال پسته هستند، دقت بیشتری داشته باشند و در صورت تردید، از مصرف آن خودداری کنند.

بهفر با اشاره به افزایش مصرف خلال پسته در تهیه نذری‌های ماه رمضان، از مردم خواست که این محصول را تنها از نشان‌های تجاری معتبر و دارای مجوز سازمان غذا و دارو خریداری کنند. همچنین از